

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis Et Breviarii Romani

In quibus origo cuiusque Ritus, Causæ historicæ, vel mysticæ, ex maiorum ingenio, Theoria, Praxis, Obligatio, & exquisitus Vsus, additis opportunè Decretis omnibus S. Rituum Congregationis, quàm breuißimiè explicantur

Gavanti, Bartolommeo

Antverpiæ, 1634

De Cærimonijs Horarum Canonice in Choro recitandarum. II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40244

De Cerimonijs Horarum Canonica-
rum in Choro recitandarum.

CAP. II.

Proprios mores vnaquæque
habet Ecclesia & laudabiles
consuetudines, quas non tolli
à Cerimoniali Romano, neque à Ru-
bricis Breuiarij, sapiùs declarauit sa-
cra Rituum Romana Congregatio:
sed videant Episcopi, ne ita pugnent
cum vniuersali Ecclesia, vt petito-
rum iudicio minus sint laudabiles
consuetudines.

2 In Breuiario quatuor tantum, quæ
ad hanc rem faciunt, adnotata in
Rubricis reperiuntur. Primum est,
quòd Hebdomadarius clara voce dicat,
Domine labia mea, &c. initio
Matutini Officij, tit. 13. num. 1. Alteram,
quòd in Precibus ferialibus dicat
clara voce totum *Pater noster*, &c.
& habetur tit. 32. num. 2. Tertium,
quòd idem dicat eandem Preces flexis
genibus vsque ad Verbum *Dominus
vobiscum* exclusiue, circumstantibus
genuflexis vsque ad *Benedicamus Do-
mino*. Vide tit. 34. num. 4. quæ cer-
tè sunt rationi consentanea & com-
muni consuetudini vniuersalis Eccle-
siae. Quartum est, quòd idem surgat
ad Orationem, quæ dicitur post Anti-
phonam B. Virginis in fine Officij,
tit. 36. num. 3. Hæc in Breu.

3 Habentur alia in Cerimoniali
Episcoporum ad hanc rem peroppor-
tuna: & Primum, quòd coram Sa-
cramento Eucharistiae sanctissimo sta-
re debent omnes aperto capite ad Ho-
ras omnes, lib. 2. cap. 33. vbi si sedeant,
caput numquam cooperiant, puta
ad Matutinum, quòd ordinariè pro-
lixus est Officium.

4 Standum item erit ad initia Hora-
rum, ad Inuitatorium, Hymnos, Ca-
pitula, Responsoria breuia, Vespæ,
Absolutiones, Benedictiones, textum
Euangelij, ante Homiliam, Cantica
Etrangelica, Orationes, Commemora-
tiones, & Suffragia communia San-
ctorum; item ad Antiphonas finales
B. Virginis tempore Paschali, & in
diebus Dominicis à primis Vesperis,
quòd habetur expressè ex Concilio
Aurelianensi apud Burchard. lib. 23.
Decret. cap. 3. & Luo. lib. 2. cap. 183.
& aliàs attulimus propriam causam,
ob memoriam scilicet Dominicæ Res-
urrectionis. Ad ea item in Verbis
& Responsorijs, quæ in Euangelio
lecta genuflexionem postulant: vt,
Verbum caro factum est, & *Proci-
dentes adorauerunt*, &c.

5 Sedendum est ad Lectiones, &
vbi est consuetudo, ad Responsoria
& ad Martyrolog.

6 Dubitatio est de Psalmorum can-
tu: nam varia est consuetudo. Aliqui
stant, & hi laudabiliùs; alij sedent: alij
ad Psalmos Matutini & Laudum se-
dent, ad reliquos stant; alij ad eandem
Psalmos alternatim stant, & sedent.
Vnusquisque abundat in sensu suo.

7 Ad Symbolum S. Athanasij, quòd
dicitur ad Primam, alij stant, alij se-
dent. Certè laudabiliùs, sine Symbolum,
sine quasi Psalmus ille sit, recitant
stantes, ex Decreto S. Rituum Con-
gregationis die 23. Decemb. 1624.

8 Genuflectitur etiam in Choro ad
ea, de quibus diximus *superiore capite
num. 4. & 7.* & præterea ad *Tu autem
Domine*, &c. in fine Lectionum
à Lectoribus, ex Cerimon. Episcopo-
rum lib. 2. cap. 6.

9 Inclinatur caput, vt supra dictum
est num. 5. cap. præced. quibus addun-

ut casus alij, vt idem fiat à Lectore dum dicit, *Iube Domne, &c.* versus Hebdomadarii, ab omnibus ad nomen Papæ viuentis, ad Versus sequentes Psalmorum, *Sit nomen Domini benedictum, Sanctum & terribile nomen eius, Benedictus Dominus die quotidie, Benedictum nomen maiestatis, Benedicat nos Deus noster, benedicat nos Deus, quod multis placet.* In Completorio ad *v. Benedictus es Domine Deus patrum nostrorum, Benedicamus Patrem, &c. Benedictus es Domine in firmamento caeli.* Locorum consuetudini standum erit.

10. Signum Crucis sibi adhibent multi, præter ea quæ capite superiore adnotauimus *num. 6.* ad initium Canticorum Euangelicorum, quia Euangelia sunt: & quidem ad *Magnificat* idem præscribitur Episcopo in Cerimoniali Episcop. *loco citato cap. 7.* Quare eadem erit ratio & aliorum similibus Canticorum, nisi forte illud præscribitur ratione processionis à sede ad Altare, vt, antequam moueatur à sede, muniat se Crucis signo; sed primum est verius.

11. Cantores vt plurimum iuxta Cerimoniale Episcoporum cantant Inuitatorium, initia Psalmorum, Versus, & Responsoria; Hebdomadarius autem primam Antiphonam, Capitula, Antiphonam ad Cantica Euangelica, initia quorundam Hymnorum, & Orationes dicit. Lectiones legunt, qui in Choro sunt, iuniores primas, seniores vltimas, singuli singulas, ex *Carim. Episc. lib. 2. cap. 6.* verum, vt diximus supra, consuetudines locorum variæ: & laudabiles non sunt in hoc genere à Cerimoniali Romano abrogatæ.

12. Ratio videretorum satis patet,

partim ex ijs quæ supra scripsimus *Secl. quinta*, vbi de singulis Horarum partibus; partim ex ipsamet consuetudine, quæ est altera lex de re rationabili & valdè congrua, à saniori parte vniuersalis Ecclesiæ recepta, & diu retenta.

De Cerimonijs Horarum Canoniarum in Choro solemnitus recitandarum.

C A P. I I I.

Quatuor ex Horis Canonicis solemnitatem habet in Choro, nempe Matutinum cum Laudibus, vt in nocte Natiuitatis Domini; Primam in Vigilia Natiuitatis eiusdem, ratione Martyrologij; Vesperam frequentiore; & Completorium quandoque in Quadragesima. De his hoc loco singillatim est dicendum, in gratiam eorum præsertim, quibus non est præ manibus Cerimoniale Episcoporum, seu Canoniarum.

1. Matutinum igitur numquam cum Pluiali cantatur, ex Cerimoniali Episcop. *lib. 2. cap. 6.* quod ad Laudes & Vesperas adhiberi, docent Rubricæ *Missal. iii. 19. num. 3.* sed, dum cantantur Lectiones tertij Nocturni, parat se Celebrans Pluiali ad legendam nonam Lectionem, pro qua accenduntur duo cerei ab Acolythis, parantur duo Cantores cum Pluialibus; neque recedunt Acolythis, donec tota Lectio fuerit absoluta. Ob reuerentiam maioris stantis, dum legit, stant omnes alij qui sunt in Choro, *Carim. ibid. cap. 5.*

3. Ad textum Euangelicum non adhibetur signum Crucis; neque legitur manibus iunctis, sed hinc inde supra legile positus, seu supra librum, *Cerimon. cap. 5.*